

**TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE/-ILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
13 ja 14 artiklat
Laatimispäivä: 24.11.2022**

Tietoa tutkimukseen osallistuvalle

Olet osallistumassa tutkimukseen, jota tekevät Lapin yliopisto, Tampereen yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto. Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 17 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjät

Lapin yliopisto
Osoite: PL 122 (Yliopistonkatu 8), 96101 Rovaniemi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Osoite: Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä

Jyväskylän yliopisto
Osoite: PL 35 (Seminaarinkatu 15), 40014 Jyväskylän yliopisto

Tampereen yliopisto
Osoite: Kalevantie 4, 33100 Tampere

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Henna Pirskanen
Osoite: Lapin yliopisto, PL 122 (Yliopistonkatu 8), 96101 Rovaniemi
Puhelinnumero: 040-659 8059
Sähköpostiosoite: henna.pirskanen@ulapland.fi

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata nuorten aikuisten sosiaalityön palvelujen järjestämisen tapoja kunnissa ja hyvinvointialueilla sekä tutkia palvelujen ja työkäytäntöjen kykyä vastata nuorten aikuisten palvelutarpeisiin ja edistää heidän osallisuuttaan. Tutkimushankkeen aineistot muodostuvat neljästä eri kokonaisuudesta:

(A) Dokumenttiaineisto: Kartoitus nuorten aikuisten sosiaalityön palveluista ja järjestämistavoista.

Aineistonkeruu toteutuu Suomi.fi -palvelutietovarannon kautta, jonne kunnat ja hyvinvointialueet ovat tallentaneet sosiaalihuollon palvelukuvauksia. Aineistoa täydennetään tarvittaessa hyvinvointialueiden (21+Helsinki) verkkosivuilla julkaistuilla palvelukuvauksilla.

(B) Ammattilaisten ryhmähaastatteluaineisto: Aineisto muodostuu nuorten aikuisten kanssa työskentelevien sosiaalityöntekijöiden ja -ohjaajien ryhmämuotoisista teemahaastatteluista. Ryhmähaastatteluja toteutetaan yhteensä 4–5 (osallistujia 3–8, yht. N=20–25), ja haastattelujen kesto on noin 1–1,5 tuntia ja ne tallennetaan digitaalisella ääninauhurilla.

(C) Nuorten aikuisten ryhmähaastatteluaineistot: Nuorilta aikuisilta kerätään kaksi haastatteluaineistoa. Nuorten haastatteluaineisto 1 (N=20) toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmähaastatteluin kunnioittaen nuorten toiveita haastattelumuodon valinnassa. Pari- ja ryhmähaastatteluissa on 2–8 osallistujaa/ryhmä. Nuorten ryhmähaastatteluaineisto 2 (N=15, kaksi ryhmää, 6–8 osallistujaa/ryhmä) kerätään Itlan koordinoiman Nuorten ryhmän kautta. Nuorten ryhmä osallistuu myös vinjettitutkimuksen toteuttamiseen, jossa tutkitaan, miten sosiaalityön palveluiden asiakkaana oleminen näyttäytyy nuorille aikuisille ja tuottaako se ja millaista osallisuutta se tuottaa. Vinjetit ovat kuvitteellisia esimerkitapauksia (a) palvelukokonaisuudesta ja (b) palvelutilanteesta, joista keskustellaan ryhmähaastatteluissa. Ryhmähaastattelujen kesto on 1–1,5 tuntia ja ne tallennetaan digitaalisella ääninauhurilla.

(D) Vuorovaikutustilanteiden ääni- tai videotallenteet: muodostuvat sosiaalityön vuorovaikutustilanteiden ääni- tai videotallenteista. Ääni- tai videotallenteilla tutkitaan nuorten aikuisten ja ammattilaisten kohtaamia sosiaalityön palveluissa. Tallenteita tehdään asiakaskohtaamisissa, yhteensä noin 10 nauhoitusta 3–5 sosiaalityöntekijän kohtaamisista heidän asiakkaidensa kanssa.

Jokainen tutkimukseen osallistuva saa kirjallisen tutkimustiedotteen ja tämän tietosuojailmoituksen tai linkin sen sähköiseen versioon.

Tutkimusta rahoittaa Sosiaali- ja terveysministeriö.

Henkilötietojen keräämistä kuvataan kohdassa 9. tässä lomakkeessa.

3. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Kohdassa 1 luetellut organisaatiot toimivat tässä tutkimuksessa rekisterinpitäjinä.

Tutkittavat voivat tehdä kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt rekisteröidyn oikeuksien käyttämiseksi alla olevalle yhteyshenkilölle:

Nimi: Henna Pirskanen

Osoite: Lapin yliopisto, PL 122 (Yliopistonkatu 8), 96101 Rovaniemi

Puhelinnumero: 040-659 8059

Sähköpostiosoite: henna.pirskanen@ulapland.fi

Yhteyshenkilö välittää tarvittaessa pyynnön myös muille rekisterinpitäjinä toimiville organisaatioille.

Tutkittava voi käyttää tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiaan suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään ja kutakin rekisterinpitäjää vastaan. Tällöin vastaanottaja voi tarvittaessa välittää pyynnön tai vaatimuksen myös muille rekisterinpitäjille.

4. Tutkimuksen vastuullinen tutkija tai tutkimuksesta vastaava ryhmä

Tutkimuksesta vastaava ryhmä:

Lapin yliopisto:

Nimi: Henna Pirskanen

Osoite: PL 122 (Yliopistonkatu 8), 96101 Rovaniemi

Puhelinnumero: 040 659 8059

Sähköpostiosoite: henna.pirskanen(at)ulapland.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu:

Nimi: Sanni Tiitinen

Osoite: Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä

Puhelinnumero: 050 568 9330

Sähköpostiosoite: Sanni.Tiitinen(at)jamk.fi

Jyväskylän yliopisto:

Jyväskylän yliopisto:

Nimi: Maija Mänttari-van der Kuip

Osoite: PL 35 (Seminaarinkatu 15), 40014 Jyväskylän yliopisto

Puhelinnumero: 040 759 6165

Sähköpostiosoite: Maija.Manttari(at)jyu.fi

Tampereen yliopisto:

Osoite: Kalevantie 4, 33100 Tampere

Nimi: Mia Tammelin

Puhelinnumero: 050 479 3680

Sähköpostiosoite: Mia.Tammelin(at)tuni.fi

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Lapin yliopiston tietosuojavastaava on varatuomari Hannu Mikkola. Häneen saa yhteyden sähköposti-osoitteesta tietosuoja@ulapland.fi.

6. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimusta tekevät hankkeen tutkijat Lapin yliopistossa, Jyväskylän ammattikorkeakoulussa, Jyväskylän yliopistossa ja Tampereen yliopistossa. Lisäksi näiden organisaatioiden hankkeeseen erikseen hyväksymät väitöskirjatutkijat, tutkimusapulaiset ja opinnäytetöiden tekijät (kandi- ja pro gradu -työt) voivat tehdä tutkimusta. Pseudonymisoitua aineistoa voivat käsitellä myös hankkeen nimittämät muut tutkijat,

jotka osallistuvat tutkimustulosten raportointiin noudattaen tietosuojasäädöksiä. Tutkimuksessa noudatetaan yliopistojen tietosuojaohjeita. Kaikki aineistoa käsittelevät tutkijat allekirjoittavat aineiston käytöstä salassapitositoumuksen.

7. Tutkimuksen nimi, luonne ja tutkimuksen kestoaika

Tutkimuksen nimi: *Kohti tutkimusperäistä osallisuuden edistämistä nuorten aikuisten sosiaalityössä (NuoriSO)*

☒ Kertatutkimus

☐ Seurantatutkimus

Henkilötietojen käsittelyn kesto: Tutkimuksen kesto koostuu 1) projektin rahoituskaudesta 1.9.2022-31.12.2024, 2) projektin raportoinnin loppuunsaattamiseen kuuluvasta ajasta sekä 3) mahdollisesta samaan tutkimustarkoitukseen liittyvästä jatkotutkimuksen ajasta. Näin määriteltynä tutkimus kestää kokonaisuudessaan korkeintaan vuoden 2029 loppuun asti. Henkilötietoja käsitellään vähintään projektin rahoituskauden ajan, ja henkilötiedot hävitetään tietoturvallisesti viimeistään edellä määritellyn tutkimuksen päättymisen jälkeen.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

☐ Tutkittavan suostumus

☐ Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen

☒ Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö:

☒ Tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi

☐ Tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi

☐ Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen

Mikä oikeutettu etu on kyseessä:

9. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Ryhmähaastatteluissa kerättäviä henkilötietoja ovat nimi ja sähköpostiosoite tai puhelinnumero sekä äänitallenne. Lisäksi haastatteluissa voi kertyä suoria tunnistetietoja, kuten haastateltavan kotipaikkakunta, ja epäsuoria tunnistetietoja, kuten läheiset ihmiset, ammatti ja koulutus. Haastattelut litteroidaan

äänitallenteelta ja kaikki tunnistetiedot joko pseudonymisoidaan tai anonymisoidaan litteraatioihin siten, ettei niistä ole mahdollista tunnistaa osallistujan tai kolmansien osapuolten henkilöyttä.

Vuorovaikutustilanteiden ääni- tai videotallenteita varten kerättäviä henkilötietoja ovat osallistujien nimi sekä ääni- tai videotallenne. Lisäksi vuorovaikutustilanteiden tallennuksessa rekisteröity voi kertoa muita suoria ja epäsuoria tunnistetietojaan, kuten tietoja liittyen elämäntilanteeseen tai -historiaan, terveydentilaan sekä koulutus- ja työtaustaan.

10. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

- ☒ Rotu tai etninen alkuperä
- ☒ Poliittiset mielipiteet
- ☒ Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- ☒ Ammattiliiton jäsenyys
- ☒ Terveys
- ☒ Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Näistä arkaluonteisiin henkilötietoihin kuuluvista asioista ei kysytä tutkimukseen osallistujilta, mutta jos osallistuja mainitsee haastatteluissa tai vuorovaikutustilanteen tallenteella kyseisiä tietoja, ne ovat erityisryhmiin kuuluvia henkilötietoja. Erityisiä henkilötietoryhmiä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklan 9.2 j) kohdan sekä tietosuojalain 6 §:n 7-kohdan mukaisesti.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tutkijat keräävät tietoja suoraan rekisteröidyltä 1) haastatteleamalla ja 2) tallentamalla vuorovaikutustilanteita, joissa rekisteröidyt ovat mukana. Rekisteröidyt voivat kertoa henkilötietojaan näissä aineistonkeruutilanteissa.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Haastattelujen äänitallenteet ja vuorovaikutustilanteiden ääni- tai videotallenteet tekstiksi muuttaa ulkopuolinen palveluntarjoaja, jonka kanssa tehdään tietosuoja-asetuksen mukainen käsittelysopimus. Anonymisoitu haastatteluaineisto voidaan luovuttaa mahdollisuuksien mukaan Tietoarkistoon. Muita tietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.

13. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä tai luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

☒ Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen: Osallistujien suostumuslomakkeet säilytetään digitalisoituna tietoturvalisessa Jyväskylän yliopiston Nextcloud -tallennustilassa. Ryhmähaastattelujen ja vuorovaikutustilanteiden äänitiedostot puretaan kirjoitetuiksi tiedostoiksi, jotka tallennetaan Nextcloudiin sekä varmuuskopiot ainoastaan yhden, kustakin aineistosta vastuussa olevan organisaation tietoturvaliselle, suojatulle verkkoasemalle. Äänitiedostot hävitetään tietoturvalisesta litteroinnin jälkeen. Haastatteluaineistojen ja äänitettyjen vuorovaikutustilanneaineistojen litteraatiot pseudonymisoidaan siten, että kaikki mahdolliset haastatteluissa mainitut henkilöiden nimet, paikkakunnat ja muut tunnistamiseen vaikuttavat yksityiskohdat muutetaan tai poistetaan litterointivaiheessa.

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

☒ käyttäjätunnus ☒ salasana ☐ käytön rekisteröinti ☐ kulunvalvonta
☐ muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

☒ Suorat tunnistetiedot haastatteluaineistoista poistetaan analysointivaiheessa
☒ Aineistoa analysoidaan suoran tunnistetiedon, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Haastatteluaineistoista poistetaan suorat tunnistetiedot analysointivaiheessa.

Vuorovaikutustilanteiden ääni- ja videotallenteet analysoidaan suoran tunnistetiedon, koska henkilötietoja ei voida luotettavasti anonymisoida aineistosta vaarantamatta sen käytettävyyttä tutkimustarkoituksen mukaiseen vuorovaikutuksen analysointiin.

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- ☐ Tutkimusrekisteri hävitetään
- ☒ Tutkimusrekisteri arkistoidaan:
- ☒ ilman tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin

Tutkimusaineistot arkistoidaan ilman tunnistetietoja tutkimuksen päättymisen jälkeen kohdassa 7 määritellyn mukaisesti tutkimusaineistosta vastaavan hankeorganisaation suojatun verkkoaseman kansioon. Tästä poikkeuksena haastattelujen äänitallenteet hävitetään, kun haastatteluista tehty tekstitiedostot on tarkistettu oikeelliseksi. Ryhmähaastatteluaineistot voidaan anonymisoinnin jälkeen tutkimuksen päätyttyä arkistoida ja avata Tietoarkistoon.

17. Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettua käsittelyä lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi hankkeessa ja mitä henkilötietojasi hankkeessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta lailista perustetta
- vastustat käsittelyä (kuvaus vastustamisoikeudesta on alempana) eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista:

- a) kiistät henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa yliopisto voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden
- b) käsittely on lainvastaista ja vastustat henkilötietojen poistamista ja vaadit sen sijaan niiden käytön rajoittamista
- c) yliopisto ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta sinä tarvitset niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi
- d) olet vastustanut henkilötietojen käsittelyä (ks. tarkemmin alla) odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetuksen 20 artikla)

Sinulla on oikeus saada yliopistolle toimittamasi henkilötiedot jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle yliopiston estämättä, jos käsittelyn oikeusperuste on suostumus tai sopimus, ja käsittely suoritetaan automaattisesti.

Kun käytät oikeuttasi siirtää tiedot järjestelmästä toiseen, sinulla on oikeus saada henkilötiedot siirrettyä suoraan rekisterinpitäjältä toiselle, jos se on teknisesti mahdollista.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin yliopisto ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Yliopisto voi jatkaa henkilötietojesi käsittelyä myös silloin, kun sen on tarpeellista yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihe: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi